

TietoaMaasta

Maanmittauslaitoksen asiakaslehti 2/2014

Työskentelytavat
Maanmittauslaitoksessa muuttuvat

**Työtilat
tehtävän mukaan**

Oikeus kalastaa Ylä-Lapissa
eroaa muusta maasta

Hallinnon karttapalvelusta
karttoja verkkoon

Sisältö

3 Pääkirjoitus

4 Ajankohtaista

6 Ylä-Lapin kalastusoikeudet selkiytyvät

Mitä pohjoisemmaksi mennään, sitä enemmän kalastusoikeuksista käräjöidään.

8 Työtilat tehtävän mukaan

Toimitilapäällikkö Tarja Ek työskentelee tilanteen mukaan kotona, junassa ja työpisteellä.

12 Valitse, määrittele ja julkaise

Uudessa Hallinnon karttapalvelussa voi muokata kartan parilla hiiren klikkauksella.

14 Osaajat uskaltavat ideoida

Maaseutuviraston Anders Munck haluaa tehostaa peltojen sijaintitietojen tarkistamista.

16 Lyhyesti

17 Fakta om landet

Inskränkning av Lantmäteriverkets öppethållningstider

Åkrars lägesuppgifter till två organisationer med en utredning

Publicera kartor på webben med Karttjänsten för offentlig förvaltning

Lantmäteriverket – en aktivitetsbaserad arbetsplats

8

12

OTA YHTEYTTÄ

www.maanmittauslaitos.fi/
yhteystiedot

14

Maanmittauslaitos tuottaa tietoa maasta. Huolehdimme maanmittaustoimituksista, kiinteistötiedoista, kartta-aineistoista sekä lainhuudoista ja kiinnityksistä.

Tietoa Maasta Julkaisija Maanmittauslaitos.

Päätoimittaja Pirkko Yliselä toimitus Suvi Kärkkäinen ulkoasu Pekka Jussila painopaikka Paintek Pihlajamäki Oy, Helsinki 2014. ISSN-L 1457-9367, ISSN 1457-9367 (painettu), ISSN 2242-0002 (verkkojulkaisu).

Jakelu, osoitteenmuutokset ja tilaukset Maanmittauslaitos, Viestintä, Ilari Räsänen, 040 503 3326, tietoamaasta@maanmittauslaitos.fi, PL 84, 00521 HELSINKI.

Kannen kuva Ari Hallami, kuvassa toimitilapäällikkö Tarja Ek.

Työtapamme monipuolistuvat asiakkaan hyväksi

Kuulin hiljattain organisaatiosta, missä tehtyä työaika seurataan työasemalle asennetun ohjelmiston avulla. Koska työasemat toimivat siellä vain omassa työpisteessä, työaika alkaa koneelle sisään kirjautuessa ja päättyy uloskirjaukseen. Tällainen seurantatapa ei tue monipaikkaista työtä, mikä on ollut arkea Maanmittauslaitoksessa Kamarikollegion ohjeen mukaan jo vuodesta 1633:

”Maanmittareiden tulee vuosittain, niin pian kuin maa tulee paljaaksi, alkaa työnsä ja ahkerasti mitata kunkin kylän maat, sekä pelot ja niityt. Maanmittareiden tulee talvella saapua henkilökohtaisesti töittensä kanssa kamarikollegioon tekemään selkoa niistä ja jättämään ne sinne säilytettäväksi.”

Vaikka ohje ei koskettanutkaan monipaikkaista työtä, se oli hyvin suuntaanäyttävä. Työn tekemisen paikat olivat maastossa ja toimistolla, minkä lisäksi kotikin taisi osittain toimia työpaikkana. Monipaikkaiseen työhön kuuluva joustava työaika oli niin ikään jo hallussa. Maastotöitä tehtiin silloin, kun maa tuli paljaaksi ja päättyi lumentuloon. Työaika silloin tuskin rajoittui perinteiseen kahdeksasta neljään, vaan reissun päällä koko aika käytettiin tehokkaasti hyödyksi.

Uudet työvälineet tukevat työskentelyä nykyisin siten, että erillisiä käyntejä toimistolla ei tarvita.

Työasemat on varustettu liikkuvaan työhön sopiviksi, mittausvälineet kulkevat autossa mukana ja päätöksetkin lähtevät asiakkaalle iPost-palvelun kautta sähköisesti. Matkojen määrää on puolestaan vähennetty mm. ottamalla käyttöön valtakunnallinen työjono toimitustuotannossa sekä laserkeilaus maastokartoituksessa. Tehokas matka-ajan käyttö ja matkojen minimoiminen lisäävät kokonaistuottavuutta selkeästi, mistä hyödyn korjaa asiakas.

Monipaikkainen työ vaikuttaa myös perinteisempään toimistotyöhön. Ajureina toimistotyön kustannustehokkuudelle toimivat osaltaan myös viidenneksellä talousarvio- ja hoitusta pienentävät valtiontalouden kehyslinjaukset. Jotta Maanmittauslaitos voi kantaa oman kortensa entistä kestävämmän julkisen talouden kekkoon, se edellyttää työskentelykulttuurin muuttumista uuden toimitilakonseptin mukaiseksi. Suurin muutos on tällöin se, ettei omaa nimettyä työpistettä enää ole. Vaikka uuden työskentelykulttuurin ja toimintatapojen ottaminen käyttöön ei tule olemaan mutkatonta, uskon sen onnistuvan pilottikohteiden sekä henkilöstön laajan osallistumisen avulla.

Valtakunnallisen toimintamallin edellytys on siinä, että henkilöstö voi tehdä töitä yhdessä työskentelypaikasta riippumatta. Tällaisesta työskentelystä koin itse mainion

esimerkin, kun yhteisessä koulutuksessa oli läsnä paikalla ja etänä henkilöstöä yli 15 palvelupisteestä. Mikäli koulutus olisi toteutettu perinteisesti yhdellä paikkakunnalla luentosalissa, parituntisen koulutustilaisuuden kokonaiskustannukset olisivat olleet vähintään kaksinkertaiset. Tällaisten esimerkkien valossa on hyvä jatkaa monipaikkaisen työn periaatteiden toteuttamista. ■

MATTI HYYTINEN
HALLINTOJOHTAJA

Rautatiealueiden rajat selvitetään 2014 – 2017

Liikennevirasto ja Maanmittauslaitos tarkentavat valtion rataverkon rautatiealueiden ja radan vieressä asuvien maanomistajien välisiä kiinteistörajoja. Rajat ovat monin paikoin epäselviä, sillä vain osa rataosuuksien rajamerkeistä on tarkennettu rataverkon vilkkaimman rakentamisen eli 1800–1900-lukujen taitteen jälkeen.

”Nykyisin rautatiealueita koskevat alue- tai rajaepäselvyydet käsitellään sitä mukaa kun ne ilmenevät. Tämän on usein todettu aiheuttavan ylimääräistä viivettä ja kustannuksia”, perustelee hanketta johtaja **Mauri Asmundela** Maanmittauslaitoksesta. Pitkään jatkuvat epäselvyydet ovat myös maanomistajan oikeusturvan kannalta hankalia.

Rautatiealueiden rajat määritellään uudelleen, jos rajapyykit ovat kadonneet, rajat ovat muuten epäselvät tai alueiden käyttöoikeuksissa on epäselvyyksiä.

”Rajaus tehdään ensisijaisesti niillä rataosuuksilla, joilla lunastuksista on kulunut kauan aikaa tai joilla rajojen sijaintitarkkuus on muista syistä heikko”, kertoo diplomi-insinööri **Antti Castrén** Liikennevirastosta.

Monia rata-osuuksia on perusrannettu rakentamisen jälkeen, jolloin rautatiealueen määrittelyä on tarkennettu. Tällaisilla rata-osuuksilla rajaamistoimitusta ei välttämättä tehdä.

Luotettavaa lähtötietoa suunnittelun pohjaksi

Liikennevirasto toimii valtion rataverkolla radanpitäjänä. Se haki rautatiealueiden rajaamistoimituksia Maanmittauslaitokselta, joka vastaa maanmittaustoimituksista ja suorit-

KUVA: LIIKENNEVIRASTO

taa rajaamiseen liittyvät maastomittaustyöt. Jos olemassa oleva rautatiealue poikkeaa rautatiekiinteistön rajauksesta, voidaan toimitusten yhteydessä lunastaa maata vastaamaan todellista tilannetta.

Rajaamistöiden jälkeen rautatiealueen rajaus ilmenee kiinteistörekisterikartalta yksiselitteisesti ja sijaintitarkasti. Tämä luotettava lähtötieto on kaikkien käytettävissä

ratahankkeiden sekä muiden suunnitteluprosessien ja maankäytön tarpeisiin.

Rautatiealueiden rajaaminen on Liikenneviraston ja Maanmittauslaitoksen yhteishanke, joka ulottuu vuoteen 2017 saakka. Virastot tekivät

vuosina 2008–2013 vastaavaa yhteistyötä maanteiden rajojen selvittämiseksi. Rautateiden rajaaminen on huomattavasti maanteiden rajaamisia pienempi urakka.

”Rajattavien rataosuuksien kilometrimäärän selvittäminen on vielä kesken, mutta henkilötasolla hanke työllistää Maanmittauslaitoksessa noin 20 henkilötyövuotta vuosittain”, Asmundela toteaa.

Avoin hallinto tuo Maanmittauslaitoksen lähemmäs kansalaisia

Maanmittauslaitos lisää työnsä läpinäkyvyyttä ja kehittää sähköistä asiointia osana julkishallinnon yhteistä avoimen hallinnon hanketta. Tuoreet toimintasuunnitelmat muuttavat Maanmittauslaitoksen toimintatapoja kuluvan ja ensi vuoden aikana.

Suomen avoimen hallinnon toimintasuunnitelmassa teemana on kansalaisten osallisuuden edistäminen. Työtä tehdään neljällä eri osa-alueella: avoin toiminta, selkeä kieli, avoin tieto ja hallinto mahdollistajana. Kuhunkin osa-alueeseen liittyy joukko sitoumuksia ja niiden toteuttamiseksi suunniteltuja toimenpiteitä.

”Tämän vuoden aikana arvioimme Maanmittauslaitoksessa nykytilaa ja asetamme kehittämistavoitteet avoimen hallinnon lisäämiseksi”, kertoo johtava hallintolakimies **Riitta-Liisa Niittymaa** Maanmittauslaitoksesta.

”Arvioinnin pohjalta vahvistamme jo olemassa olevia

hyviä käytäntöjä ja käynnistämme tarvittavia kehittämistoimenpiteitä avoimen hallinnon edistämiseksi.”

Osana hanketta Maanmittauslaitos

- lisää läpinäkyvyyttä ja tehostaa ennakoivaa viestintäänsä
- kehittää sähköistä asiointia ja asiakkaan mahdollisuutta seurata asiansa edistymistä
- kiinnittää huomiota käyttämänsä kielen selkeyteen
- vahvistaa kansalaisen ja Maanmittauslaitoksen välistä vuorovaikutteisuutta.

Maanmittauslaitoksen toimenpidesitoumukset kokonaisuudessaan

www.maanmittauslaitos.fi/avoinhallinto

www.avoinhallinto.fi

Opinnäytetyö: uutta tietoa kiinteistötietojärjestelmään

Maanmittaustekniikan insinööri (AMK) **Katja Palo** ehdottaa Lapin ammattikorkeakoulun opinnäytetyössään toimintatapojen selkeyttämistä Maanmittauslaitoksen ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston väliseen yhteistyöhön. Palon opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää toimintatapa kaivoslain mukaisten käyttöoikeusyksiköiden eli malminetsintä-, kullanhuuhtonta- ja kaivoslupien tallentamiseen kiinteistötietojärjestelmään.

Keväällä 2014 valmistuneessa opinnäytetyössä luotiin toimitustapa, jolla Turvallisuus- ja kemikaaliviraston eli kaivosviranomaisen päätösten mukaiset kullanhuuhtonta- ja malminetsintä-alueet ominaisuus- ja sijaintitietoineen toimitetaan ja tallennetaan kiinteistötietojärjestelmään. Opinnäytetyö tuli ajankohtaiseksi vuonna

2011 voimaan tulleen uuden kaivoslain (621/2011) myötä. Kaivoslaissa määrätään, että: ”Lupaviranomaisen on huolehdittava, että malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhtontalupaa koskevasta päätöksestä tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetussa laissa (453/2002) tarkoitettuun kiinteistötietojärjestelmään.”

Opinnäytetyöhön sisältyi kysely muille viranomaisille, jotka toimittavat omia päätöksiään tai sopimuksiaan Maanmittauslaitokselle tallennettaviksi käyttöoikeusyksiköiksi. Kyselyn tavoitteena oli kartoittaa muiden viranomaisten toimitustapoja ja saada kehitysideoita kehitteillä olevaan toimitustapaan. Kyselyyn valittiin virastoja satunnaisesti eri puolilta Suomea kaikilta niiltä aloilta, joilta toimitetaan päätöksiä

käyttöoikeusyksiköiksi tallentamista varten.

Tulevaisuudessa viranomaisille, jotka toimittavat päätöksiään tallennettaviksi kiinteistötietojärjestelmään, voitaisiin kehittää yhteneväinen toimitustapa tai viranomaispäätösten perusteella tehtävät käyttöoikeusyksiköiden tallentamiset voitaisiin hoitaa päätöksen tehneessä viranomaisessa. Esimerkiksi suurimpien kuntien kiinteistöinsinöörien kiinteistörekisterin ylläpitotavan kehittäminen muille viranomaisille toimitustavaksi vaatisi päätöksen tehneelle viranomaiselle järjestelmäkoulutuksen sekä järjestelmien kehittämistä.

www.theseus.fi → Haku: ”Katja Palo”
katja.palo@lapinamk.fi

Kansallinen paikkatietostrategia päivitetty

Suomen kansallinen paikkatietostrategia vuoteen 2016 asti on päivitetty.

”Suomessa on siirrytty parissa vuodessa paikkatiedon infrastruktuurin rakentamisesta yhä enemmän tiedon hyödyntämiseen. Siksi paikkatietostrategia oli tarpeellista päivittää”, kertoo kehitysjohtaja **Pekka Halme** Maanmittauslaitoksesta.

Halme on mukana Paikkatietoasiain neuvottelukunnassa, joka yhdessä Paikkatietoverkoston kanssa tukee paikkatiedon kansallisen infrastruktuurin toteuttamista EU:n Inspire-direktiivin velvoitteiden pohjalta.

Strategiassa todetaan, että edellytyksenä paikkatiedon hyödyntämisen merkittävälle kasvulle ja kustannussäästöille on hallinnon ja yritysten toimiva yhteistyö. Onnistuessaan yhteistyö tuottaa innovatiivisia ratkaisuja kansainvälisille markkinoille.

”Strategiaryhmän arvion mukaan edellistä strategiaa ei ollut tarpeen uusia kokonaan. Aiemmin kirjatut päämäärät ovat tavoitteina edelleen ajankohtaisia”, Pekka Halme kertoo.

”Esitetyt toimenpiteet ovat nyt konkreettisempia ja niitä on purettu tehtäviksi sekä nimetty vastuutahoja.”

Yhteismetsäkiertue jatkuu syksyllä

Maanmittauslaitos ja Suomen metsäkeskus järjestivät kevään mittaan maksuttomia yhteismetsiä esitteleviä tilaisuuksia metsäalan- ja maanmittauksen ammattilaisille ja metsänomistajille.

Yhteismetsä on metsänomistus- ja sijoitusmuoto, jolla on useita hyötyjä tavalliseen metsän omistamiseen verrattuna:

- yhteismetsä tulee hoidettua hyvin ja suunnitelmallisesti
- myyntipuulle saadaan parempi hinta
- tuotto metsänomistajalle on tasaista ja
- omistaminen on vaivatonta.

Erityisesti sukupolvenvaihdosta miettiville ja kuolinpesille yhteismetsän perustaminen tai yhteismetsään liittyminen olisi harkinnan arvoinen vaihtoehto”, kertoo projektipäällikkö **Jukka Matilainen**.

Maanmittauslaitos ja Suomen metsäkeskus jatkavat maakunnat kiertävää Yhteismetsä omistusratkaisuna -tiedotuskampanjaa myös syksyllä. Syksyllä 2014 koulutuksia järjestetään ainakin Lahdessa, Mikkelissä ja Savonlinnassa.

www.yhteismetsat.fi

Ylä-Lapin kalastusoikeudet selkiytyvät

Mitä pohjoisemmaksi mennään, sitä enemmän kalastusoikeuksista käräjöidään. Syy ei ole yksin lappilaisten kalastajien kateudessa vaan myös oikeuskäytännön puuttumisessa.

TEKSTI: KATRI ISOTALO

Suomessa kalastusoikeus perustuu pääsääntöisesti vesialueen omistamiselle joko kiinteistönä tai yhteisenä alueena. Erityisesti Ylä-Lapissa kalastusoikeus voi perustua myös erityisperusteeseen kalastusoikeuteen eli kalastusnautintaan. Se tarkoittaa, että määrättyllä tilalla tai talolla on oikeus kalastaa korvauksetta toisen vesialueella.

Lisäksi Inarin, Utsjoen ja Enontekiön kuntalaisilla sekä kolтта-alueella asuvalla koltalla on oikeus kalastaa korvauksetta valtion vesissä.

Erityisperusteisille kalastusoikeuksille löytyy selitys Lapin asuttamisesta. Kun kruunu perusti tiloja 1800-luvulla Ylä-Lappiin, tiloille annettiin toimeentulon turvaamiseksi kalastuspaikkoja. Tilojen perustamisen jälkeenkin talot ovat ottaneet käyttöönsä tiettyjä kalastuspaikkoja. Kalastusoikeus voi edelleen perustua tällaiseen ylimuistoiseen nautintaan*.

Saako vesialueen omistaja kalastaa vesillään?

Epäselvyyttä Ylä-Lapissa on aiheuttanut muun muassa valtion oikeus vesialueen omistajana myydä kalastuslupia sellaisille vesialueille, joihin tilallisilla on erityisperusteisia kalastusoikeuksia. Suurin osa Lapin vesistöistä on valtion omistuksessa. Oikeuskäytännön mukaan omistajan kalastus ei saa häiritä kalastusnautinnan perusteella pyytävää.

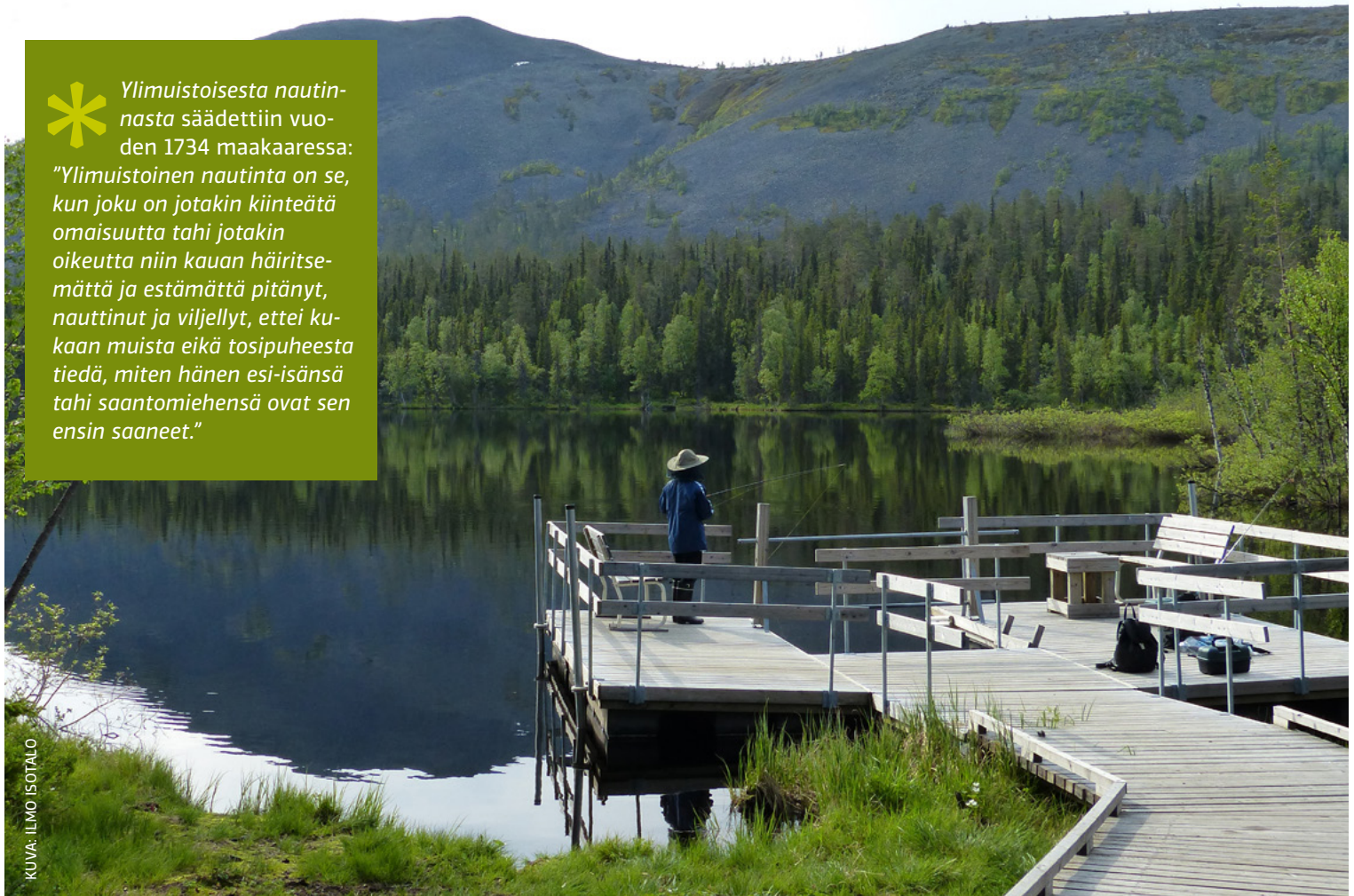
”Ivalojoessa Kutturin alueella valtio myi kalastuslupia, mutta perääntyi myynnistä, kun erityisperusteisesti joella kalastavat nostivat asiasta mekkalan”, kertoo maanmittausinsinööri **Esko Rantakivi** Maanmittauslaitoksen Ivalon palvelupisteestä.

”Kalastusoikeudet herättävät intohimoja kaikkialla Suomessa. Täällä joudun lisäksi muistuttamaan, että ratkaistavana ovat kiinteistökohtaiset kalastusoikeudet,

Ylimuistoisesta nautinnasta säädettiin vuoden 1734 maakaareissa:

”Ylimuistoinen nautinta on se, kun joku on jotakin kiinteätä omaisuutta tahi jotakin oikeutta niin kauan häiritsemättä ja estämättä pitänyt, nauttinut ja viljellyt, ettei kukaan muista eikä tosipuheesta tiedä, miten hänen esi-isänsä tahi saantomiehensä ovat sen ensin saaneet.”

Maanmittari Esko Rantakivi tuntee Ylä-Lapin kalastuspaikat pienintä lohipatoa myöten vaikka ei itse kalaa pyydäkään. Kuva: Elina Rantakivi

eivät alkuperäiskansojen oikeudet”, Hämeestä noin 30 vuotta sitten junantuoma Rantakivi kertoo. Kalastus- ja kalastuspaikoiden selvittäminen on viime aikoina ollut hänelle lähes täyspäivätyö.

Vesialueen omistajan ja kalastusnautinnan haltijan suhde täsmentyy uudessa kalastuslaissa.

Erityisperusteiset kalastusoikeudet on vahvistettu taloille vesipiirirajankäyntitoimituksissa, jotka saatiin päätökseen 1990-

luvun lopulla. Selvittämättä jäi, miten oikeus jakaantuu talojen ja taloista muodostettujen tilojen kesken. Tämä on selvitetty myöhemmin kiinteistönmääritystoimituksissa.

Määräaloista muodostettujen tilojen osalta eri oikeusasteissa vahvistettu tulkinta on, että erityinen etuus on seurannut mukana vain, jos se on kauppakirjassa erikseen mainittu.

Erityisetuus oman lohkokunnan alueella

Ylä-Lapissa pyydetään pääasiassa lohta, taimenta, harria, rautua ja muikkua sekä maankuulua Inarin siikaa.

Tutumpien menetelmien lisäksi talvella pyydetään juomuksilla ja Tenojossa kevätkesällä kulkutetaan ajo- verkoilla. Kesällä himottuja pyyntipaikkoja ovat lohivadot.

Lohipato on määritelty kiinteistönmääritystoimituksessa sellaiseksi erityisetuudeksi, joka voi olla vain tietyn talon ja siitä muodostettujen tilojen erityisperusteinen kalastuspaikka myös oman lohkokunnan alueella. Tästä saadaan oikeuden päätös lähiaikoina. Enimmillään yhteen lohivadon on tällä hetkellä nautinto-oikeus yli 150 tilalla.

Omistajan osuus määritellään uudessa laissa

Lainsäädäntö ei ole tähän asti antanut eväitä vesialueen omistajan ja erityisen etuuden haltijan suhteen määrittelyyn.

Uuden kalastuslakiesityksen mukaan valtion vesialueilla kalastusoikeuksista puolet kuuluu omistajalle ja puolet erityisistä kalastusoikeuksista nauttiville yhteensä. Tämä oli Maanmittauslaitoksen työryhmän esitys, kun maa- ja metsätalousministeriö pyysi sitä selvittämään asiaa. Metsähallituksen esityksestä Inarijärven omistajan oikeus on kuitenkin 2/3.

Kalastuslakiesityksessä erityiset etuudet on jaoteltu erityiseen kalastusalueeseen ja erityiseen kalastuspaikkaan. Paikka on esimerkiksi lohivadon tai verkko- paikka ja siihen on oikeus vain erityisen oikeuden haltijalla. Kalastusalueella myös vesialueen omistajalla on kalastusoikeus.

Porolla kalaan

Kaikkia Ylä-Lapin kalastuksen erityiskysymyksiä uusi lakiehdotus ei ratkaise. Siitä ei ole apua, kun pohditaan, miten erityisperusteiselle kalastuspaikalle tai -alueelle kuljetaan. Korkeimman oikeuden ensimmäinen tuomio aiheesta on, että erämaassa kulkemiseen voi käyttää niitä kulkureittejä ja -välineitä, joita on käytetty silloin, kun oikeus on muodostunut. Siis suksia tai poroa.

Kalastuslakiesityksen mukaan kaikki erityisiin etuuksiin liittyvät kysymykset on selvitettävä kiinteistönmääritystoimituksessa. Tähän asti asioista on jouduttu riitelemään käräjillä.

Esko Rantakiven pitävät virkeänä myös Tenojoen kalastajille laskettavat korvaukset, joiden määrittämiseen päästään nyt, kun korvausten saajat on selvitetty. Korvauksiin herättiin noin sata vuotta sen jälkeen, kun paikallisten oikeutta kalastaa Tenojossa rajoitettiin vuonna 1873. Vuonna 1991 säädettiin laki Tenojoen kalastussääntöä koskevan sopimuksen ja kalastussääntönsä aiheuttamien menetysten korvaamisesta. Korvausvelvollisuus ja korvauksen määrä ratkaistaan maanmittaustoimituksessa. ■

[TEHOA TYÖNTEKOON

Työtilat

tehtävän mukaan

Monipaikkaisessa työssä emme ole sidottuja yhteen työpisteeseen, kiitos videoyhteyksien, kannettavien työvälineiden ja langattomien yhteyksien.

TEKSTI: SARI PUTKONEN ■ KUVAT: ARI HALLAMI

Tänään kotitoimistossa, huomenna maastossa, ylihuomenna työpisteellä. Työpaikalla on ensin videopalaveri, päivällä keskustelua vaativaa työntekoa yhteistyöalueella, sitten pikapalaveri työkahvilassa ja iltapäivällä kirjoittamista vetäytymistilassa.

”Monipaikkainen työ Maanmittauslaitoksessa voi olla kaikkea tätä”, toteaa toimitilapäällikkö **Tarja Ek** Maanmittauslaitoksesta. ”Tuekseen se tarvitsee oikeaa asennetta, ajanmukaiset työvälineet ja uudenlaista työntekoa tukevat toimitilat, joissa päivän työpiste valitaan tehtävän mukaan.”

Ek toteaa, että toukokuun alussa Maanmittauslaitoksessa voimaan astuneissa monipaikkaisen työn periaatteissa lähdetään siitä, että vaikka et ole paikalla, se ei

tarkoita sitä, että et ole läsnä. Työskentely työpaikalla on edelleen tavallisin työnteon tapa, mutta kun tarve ja järki sanoo, toisinkin voi tehdä.

Työskentelytavat muuttuvat

Työnteko on muuttunut tietotekniikan valloitettua yhä uusia alueita. Sähköinen asiointi vähentää asiakaspalvelun tarvetta paikan päällä ja kannettavat laitteet ja kehittyneet tietoteknologiset ratkaisut mahdollistavat työskentelyn paikasta ja ajasta riippumatta.

Kartat ovat digitaalisia, sähköinen arkisto on nettiyhteyden päässä ja tiedostot ovat pilvipalvelussa ja saatavilla työntekijän paikasta riippumatta. Ei tarvita omaa työpistettä, karttakaappeja eikä mappeja, ja paperinkin tarve on vähenemään päin.

Kannettavat laitteet ja kehittyneet tietoteknologiset ratkaisut mahdollistavat työskentelyn paikasta ja ajasta riippumatta.

Maanmittauslaitoksen johdon vahva näkemys tietoteknistymisen vaikutuksista työnteon tapoihin vaikutti siihen, että Maanmittauslaitoksessa päätettiin siirtyä monipaikkaiseen työhön. Tärkeäksi on nähty myös toimitilaratkaisujen uudistaminen vastaamaan nykyajan tarpeita.

Joustavat toimitilat

Maanmittauslaitoksen toimitilastrategialla haettiin vastauksia kysymykseen, millaiset toimitilat tukevat nykyaikaista työntekoa Maanmittauslaitoksessa. Strategian linjaukset seuraavat valtion toimitilastrategian luonnoksen suuntaviivoja ja tavoitteena ovat muun muassa kustannussäästöt.

Toimitilastrategian pohjalta laadittiin toimitilakonsepti yhdessä työympäristön kehittämisen ja Senaatti-kiinteistöjen asiantuntijoiden kanssa. ”Työntekijät osallistuivat konseptin laatimiseen useissa työpajoissa”, kertoo yli-insinööri **Seppo Sulku** Maanmittauslaitoksesta.

Konsepti on malli, jota hyödynnetään, kun Maanmittauslaitoksen tiloja uusitaan. Ensimmäiseen tosikoetukseen konsepti joutui Oulun palvelupisteessä. Konseptin pohjalta laaditut tilasuunnitelmat ovat jo valmiit, ja uusiin tiloihin muutetaan vuoden lopulla.

Palvelupisteeseen tulee eri tarpeisiin tarkoitettuja työalueita. On lukusalityyppistä tilaa, vetäytymistilaa ja normaalin puheen sallivia yhteistyöalueita. Lisäksi työkahvilan yhteydessä on työpisteitä vierailijoille tai vaikka ad hoc -neuvotteluja varten. Työpiste valitaan tehtävän mukaan.

Toimitilakonseptia alusta asti suunnittelemassa ollut Sulku kertoo tilojen olevan muuntojoustavia. ”Jos käytäntö osoittaa, että jonkin tyyppisiä tiloja tarvitaan enemmän ja toisia taas vähemmän, niin tiloja voidaan muuttaa.”

Ekologisesti ja ergonomisesti

Toimitiloja suunniteltaessa työntekijät ovat kiinnittäneet huomiota erityisesti tilojen äänimaailmaan, minkä vuoksi erilaiset työalueet on määritelty äänimaailman mukaan: täysin hiljainen tila edustaa yhtä ääripäätä ja kahvilan yhteydessä oleva toista. Lisäksi ennen uusiin tiloihin muuttoa tilojen käyttöön liittyvistä pelisäännöistä sovitaan yhteisesti.

Häiritsevien taustäänien vaimentamiseksi tiloihin tulee allergialiiton hyväksymästä materiaalista matto sekä muita rakennusteknisiä ratkaisuja. Lisäksi työpisteiden ergonomiaa kohennetaan.

Maanmittauslaitos on tehnyt sopimuksen liittymisestä ympäristöjärjestö WWF:n Green Office

-ympäristöjärjestelmään. Ek toteaa, että toimitiloja uudistettaessa kaikessa otetaan huomioon myös ympäristökysymykset. Tavoitteena on paperin ja sähkön käytön minimointi.

Teknologiaa yhteydenpitoon

Nykyaikaisten tilojen lisäksi ajanmukaiset työvälineet ovat monipaikkaisuuden edellytys. ”Kaikki työntekijät saavat vaihteittain oman kannettavan tietokoneen”, Sulku kertoo.

Monipaikkainen työ edellyttää tietokoneiden videoyhteyksien ja videoneuvottelutilojen käyttöä. Näin yhteydenpito kollegoihin ja osallistuminen palaveriin onnistuu myös etäpisteestä käsin.

Palvelupisteiden langallinen ja langaton nettiyhteys integroidaan keskenään. ”Työntekijä voi huoletta siirtyä hoitamaan esimerkiksi luottamuksellista puhelua työkahvilasta vetäytymistilaan tietokoneen nettiyhteyden katkeamatta”, Sulku selvittää.

Tavoitteena kustannussäästöt

Maanmittauslaitoksen toimitilastrategian linjaukset seuraavat valtion toimitilastrategian luonnoksen suuntaviivoja. Valtion strategialuonnoksessa lähdetään siitä, että tilaratkaisut ”tukevat tuloksellista toimintaa. Tilojen kehittämällä edistetään parempia työsuorituksia ja parannetaan kustannustehokkuutta”.

Kustannustehokkuutta haetaan luopumalla turhista neliöistä. Tällä hetkellä tilatehokkuus valtiolla on noin 31 neliömetriä henkeä kohden (m²/hlö). Maanmittauslaitoksessa on asetettu tavoitteeksi, että vuonna 2015 toimitiloja on 22 m²/hlö ja vuonna 2020 15 m²/hlö.

”Monipaikkainen työ vaatii tuekseen oikean asenteen, ajanmukaiset työvälineet ja uudenlaista työntekoa tukevat toimitilat”, sanoo toimitilapäällikkö Tarja Ek Maanmittauslaitoksesta.

”Se että siirrymme neliöiltään pienempiin tiloihin, ei tarkoita sitä, että siirrymme ahtaampiin tiloihin”, Sulku huomauttaa.

Väite vaatii ilmiselvästi perusteluita. Aluksi Sulku toteaa, että Maanmittauslaitoksessa normaali työpisteiden käyttöaste on 50–70 %, toisin sanoen yleensä 30–50 % työntekijöistä on jossain muualla kuin työpisteellä. Esimerkiksi kartoittajilla ja maanmittareilla on maastotyöpäiviä.

Tämän jälkeen Sulku kertoo, että monipaikkaisen työn periaatteiden mukaan tulevaisuudessa laitoksessa on työpisteitä 20 % vähemmän kuin työntekijöitä eikä kenellekään tule omaa nimettyä työpistettä. Tämä vähentää tilatarvetta.

Valtion strategialuonnoksessa todetaan, että ”uudistuva työ edellyttää yhteistyötä tukevia työympäristöjä, joissa on tiloja sekä tiimityölle että keskittymistä vaativalle työlle”. Maanmittauslaitoksessa jo aiemmin käyttöön otettu joustava työaikaamalli sekä monipaikkaisen työn periaatteet ja toimitilakonsepti tähtäävät kaikki yhdessä siihen, että työtä voidaan tehdä tarkoituksenmukaisella tavalla. Toimitilat myös tukevat nykyaikaista työn tekemisen tapaa. ■

Hallinnon karttapalvelusta karttoja verkkoon Valitse, määrittele ja julkaise

Hallinnon karttapalvelussa voi muokata kartan parilla hiiren klikkauksella. Toukokuussa avattu palvelu on maksuton ja avoin kaikille julkishallinnon viranomaisille.

TEKSTI: KIRSI MÄKINEN

Hallinnon karttapalvelu on nykyajan sähköinen peruskartta. Se tarjoaa Maanmittauslaitoksen kartat helposti organisaation omille verkkosivuille, esimerkiksi palvelupisteen sijainnin esittämiseen.

Palvelusta hyötyvät organisaatiot, joilla ei ole tarvetta erillisille karttasovelluksille.

”Haluamme aineistojemme olevan käytössä mahdollisimman laajasti. Maastotiedon avaaminen oli yksi keino tämän tavoitteen edistämiseksi. Nyt olemme toteuttaneet julkishallinnon käyttöön karttapalvelun, jotta myös aineistojemme hyödyntäminen olisi mahdollisimman vaivatonta”, kertoo johtava asiantuntija **Teija Tarvainen** Maanmittauslaitoksesta.

”Palvelun avulla verkkosivuille on helppo toteuttaa karttatoiminnallisuus myös niissä organisaatioissa, joissa ei ole tarvetta erillisille karttasovelluksille.”

Hallinnon karttapalvelun avulla voi tehdä verkkosivuille upotettavan kartan, johon on liitetty yksinkertaisia karttatoiminnallisuksia, kuten kartan lähentäminen ja loitontaminen, karttanäkymän siirtäminen tai esimerkiksi matkan mittaus. Karttanäkymään voi valita yhden tai useampia karttatasoja.

”Julkishallinnossa on paljon toimintaa, johon liittyy sijainti tavalla tai toisella. Esimerkiksi monet hallinnolliset päätökset kohdistuvat tiettyyn alueeseen, vaikkapa kiinteistöön. Jos kartan laatimisesta aiheutuu lisätyötä, se jää helposti tekemättä.

Hallinnon karttapalvelu on ratkaisu juuri näihin pieniin, usein toistuviin karttatarpeisiin”, Tarvainen toteaa.

Kartat käyttöön

Hallinnon karttapalvelun kautta viranomaiset saavat käyttöönsä Maanmittauslaitoksen yhtenäiset, ajantasaiset kartat ja kartta-aineistot. Kansalaisen näkökulmasta tämä voisi merkitä helpompaa asiointia, kun asioita havainnollistetaan yhä enemmän kartoilla, ja toisaalta eri viranomaisten palveluissa on käytössä samat tutut kartat ja toiminnot.

Hallinnon karttapalvelusta on haluttu tehdä mahdollisimman yksinkertainen ja helppokäyttöinen, siksi se sisältää vain rajoitetun määrän karttatoiminnallisuksia. Palveluun on valittu ne kaikkein tavallisimmat ja käytetyimmät toiminnot.

Mikäli Hallinnon karttapalvelun tarjoamat mahdollisuudet eivät riitä ja organisaatio tarvitsee monipuolisempaa karttatoiminnallisuutta verkkosivuilleen, voi toteutuksessa hyödyntää Hallinnon karttapalvelussakin käytettävää oskari.org-ohjelmistoa. ”Toki tällöin tarvitaan sovellustoimittajaa, mikäli ohjelmointiosaamista ei ole omasta takaa”, Tarvainen täsmentää.

Oskari.org on alun perin Paikatietoikkunan kehittämisen yhteydessä syntynyt avoimen lähdekoodin ohjelmakirjasto, joka on vapaasti käytettävissä ja muokattavissa. Ohjelmistoa kehitetään Maanmittauslaitoksen ja muiden ohjelmistoa käyttävien organisaatioiden yhteistyönä.

Muokkaa oma karttasi

Kartan julkaiseminen ei edellytä ohjelmointitaitoja. Riittää, että käyttäjä osaa määritellä palvelussa

karttanäkymän ja sen ominaisuudet. Tämän jälkeen Hallinnon karttapalvelu luo rivin html-koodia, jonka voi liittää omille verkkosivuille.

Julkaistava kartta voi sisältää Maanmittauslaitoksen maasto- ja taustakarttoja sekä ilmakuvia. Niiden lisäksi käytettävissä ovat kiinteistöjen rajat ja -tunnukset omina karttatasoinaan.

Julkaistaviin karttoihin voi lisätä myös omia tietojaan. Organisaation oman kartta-aineiston voi liittää palveluun WMS-rajapinnan kautta. Lisäksi Hallinnon karttapalvelussa on työkalut omien kohteiden luomiseen ja tallentamiseen omille karttatasoille. Omille karttatasoille voi lisätä pisteitä, viivoja ja alueita sekä antaa kohteille nimet ja ominaisuustietoja.

Karttatasojen lisäksi karttanäkymän koko sekä käyttäjälle tarjottavat toiminnot ja työkalut ovat valittavissa ja muokattavissa tapauskohtaisesti. Karttaikkunan koon voi valita valmiista vaihtoehdoista tai määrittää haluamansa koon pikseleinä.

Sähköiset palvelut kehittyvät

Hallinnon karttapalvelu on osa valtionvarainministeriön käynnistämää JulkICTLab-hanketta. Hanke tarjoaa julkisen sektorin sähköisten palveluiden kehitysympäristön, jonne Hallinnon karttapalvelun sovellus on asennettu. Kartta-aineistot haetaan Maanmittauslaitoksen palvelimilta rajapinnan kautta.

Hallinnon karttapalvelu on maksuton ja tarkoitettu valtionhallinnon organisaatioille, mutta myös kunnat voivat ottaa palvelun pilottikäyttöön JulkICTLab-pilotin ajaksi. ”Pilotin aikana keräämme kokemuksia ja

Näin se käy

1 Valitse karttatasot

Julkaistavaan karttaan valittavissa olevat toiminnot ja työkalut:

- Mittakaavajana
- Indeksikartta
- Liikkumisnuolet (panorointi)
- Mittakaavasäädin
- Osoite- ja paikannimihaku
- Karttatyökalut (siirtyminen edelliseen/seuraavaan näkymään, matkan mittaus, pinta-alan mittaus)
- Karttanäkymän siirtäminen

2 Määrittele kartan koko ja toiminnot

3 Julkaise kopioimalla koodi ja liittämällä se verkkosivuille

otamme mielellämme myös kunnilta palautetta palvelusta”, sanoo Teija Tarvainen. Sovelluksen käytöstä tehdään sopimus palvelua käyttävän organisaation ja Maanmittauslaitoksen välillä.

”Hallinnon karttapalvelulla on merkittävä rooli JulkICTLabin paikkatiedon ekosysteemi -palvelupilotissa. Palvelupilotista saamme arvokasta palautetta sähköisten palveluidemme kehittämiseksi sekä kokemusta palveluidemme tuomisesta pilvipalveluun”, toteaa innovaatiojohtaja **Antti Kosonen**. Kosonen on JulkICTLab-hankkeen ohjausryhmässä Maanmittauslaitoksen edustajana.

”Uskon, että Hallinnon karttapalvelulle sekä Maanmittauslaitoksen tarjoamille kartoille ja paikkatiedolle löytyy paljonkin käyttöä julkisten palveluiden kehittämisessä. Onhan sanottu, että noin 80% kaikesta tiedosta on paikkaan sidottua.” ■

Tutustu palveluun
www.maanmittauslaitos.fi/hkp

Jos haluat tehdä sopimuksen palvelun käytöstä, ota yhteyttä:
myynti@maanmittauslaitos.fi.

Paikkatietoasiantuntija Anders Munck toteaa, että peltolohkorekisteriyhteistyöllä Maanmittauslaitos ja Maaseutuvirasto haluavat saada halvemmalla paremman tuotteen molemmille osapuolille.

Osaajat uskaltavat ideoida

Asiantuntijoiden jakaessa omat aivoituksensa toisilleen voi lopputuloksena olla oivallus aiempaa tehokkaammasta ja laatua parantavasta toimintatavasta. Tästä on kyse myös Maaseutuviraston ja Maanmittauslaitoksen peltolohkorekisteriyhteistyössä.

TEKSTI: SARI PUTKONEN ■ KUVA: PEKKA JUSSILA

Missä Suomen pellot sijaitsevat? Se selviää sekä Maanmittauslaitoksen Maastotietokannasta että Maaseutuviraston peltolohkorekisteristä. Peltolohkojen täsmällisiä sijaintitietoja tarvitaan muun muassa EU- ja kansallisten maatalouden tukien maksatusta ja valvontaa varten.

Peltojen ulkorajat elävät sen mukaan miten viljelijä peltojaan käyttää: millainen suojavyöhyke jää ojan ympärille ja miten lähelle metsän reunaa viljely ulottuu. Viljelylohkot saattavat myös vaihdella sen mukaan mitä pellolla viljellään. Maanmittauslaitoksen ja Maaseutuviraston asiantuntijat tarkistavat sijaintitiedot viiden vuoden sykleissä ja tarkistettavaa riittää, sillä Suomessa on peltojen peruslohkoja noin 1 100 000 kappaletta.

Peltolohkojen sijaintitietojen tarkistamisen- tai ammattikielellä ajantasaistamisen- tehostamiseksi Maanmittauslaitoksen ja Maaseutuviraston edustajat ovat istuneet saman pöydän ääreen peltolohkorekisteriyhteistyön merkeissä. Mukana yhteistyössä on myös maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen asiantuntijoita.

”Miksi käynnistimme tämän yhteistyön? Sekä Maaseutuvirasto että Maanmittauslaitos ottavat ilmakuvia ja kartoittavat peltojen sijaintitietoja. Heräsi kysymys, että eikö tätä työtä voisi tehdä vain kertaalleen. Saataisiin halvemmalla parempi tuote molemmille osapuolille”, paikatietoasiantuntija **Anders Munck** Maaseutuvirastosta kertoo.

Rekisteritiedot yhtenäisiksi

Maaseutuvirasto vastaa Euroopan unionin maataloustuki- ja maaseuturahaston varojen käytöstä Suomessa ja hallinnoi vuosittain yli kahden miljardin euron EU- ja kansallisia tukia.

Maaseutuvirasto ylläpitää peltolohkorekisteriä, johon on tallennettu kaikkien pinta-alaperusteista tukea hakeneiden maatalojen talouskeskusten ja peruslohkojen sijaintitiedot ja tunnistetietoja. Viljelijät ilmoittavat tukihakemuksessa peltolohkojensa

koon, mutta EU edellyttää, että peltolohkojen sijaintitiedot ajantasaistetaan myös ilmakuvilta viiden vuoden sykleissä.

Maanmittauslaitoksen Maastotietokanta on koko Suomen kattava maastoa kuvaava aineisto, niinpä peltojen sijaintitiedot löytyvät myös tästä tietokannasta.

Peltolohkojen täsmällisiä sijaintitietoja tarvitaan muun muassa EU- ja kansallisten maatalouden tukien maksatusta ja valvontaa varten.

Kun peltolohkorekisterin ja Maastotietokannan peltolohkojen geometriatiedot laitetaan päällekkäin, huomataan, että paikoitellen pellonreunojen sijainnit poikkeavat toisistaan. Jos sijaintitiedot ajantasaistettaisiin yhdessä, poistaisi se päällekkäisen työn ja yhtenäistäisi rekisterien tiedot.

Munckin visioissa ajantasaistus voisi edetä siten, että Maanmittauslaitoksen kartoittajat ajantasaistaisivat stereoaesemilla ilmakuvilta oman aineistonsa lisäksi myös Maaseutuviraston aineiston- ainakin suurelta osin.

”Maanmittauslaitoksen kartoittajat ovat niin kokeneita, että myös meidän tarpeiden mukaan tehty peltokohteiden kartoitus sujuu heiltä erinomaisesti. Tämä on kokeiluun testattukin”, Munck kertoo ja jatkaa: ”Ajantasaistettu aineisto vietäisiin ensin Maastotietokantaan ja sieltä sitten peltolohkorekisteriin.”

Maanmittausinsinööri **Jyrki Lämsä** Maanmittauslaitoksesta arvelee, että viiden vuoden kuluttua peltolohkorekisterin ajantasaistus tapahtuu suurelta osin Maastotietokannan ajantasaistuksen yhteydessä.

Kehityskohteet

Tällä hetkellä peltolohkorekisteriyhteistyössä ajankohtaista on niiden esteiden kartoittaminen, jotka selättämällä yhteinen ajantasaistus olisi mahdollista. ”Kehityskohteiksi on havaittu järjestelmien yhteensopivuuden parantaminen, aikataulut ja peltolohkon määrittely”, Lämsä listaa.

Järjestelmien yhteensopivuutta on jo parannettu peltolohkorekisterihankkeen aiemmassa vaiheessa. ”Mutta ajantasaistetun aineiston viemisessä takaisin peltolohkorekisteriin on vielä kehitettävää”, Lämsä toteaa.

Maaseutuvirasto tarvitsee kunkin vuoden ajantasaistettavien peltolohkojen sijaintitiedot vuoden loppuun mennessä. Tämä vaatisi Maanmittauslaitokselta muutosten tekemistä

omiin aikatauluihinsa, sillä nykyisin ajantasaistuksia tehdään uuden maastokauden alkuun saakka keväälle.

Kolmas yhtenäistämistä vaativa asia on pellon määrittely. Maaseutuvirasto käyttää omassa aineistossaan EU:ssa sovittua pellon määritelmää. ”Pelloista on erotettava sarkaojat, kivi- rökkiöt ja muut vastaavat”, Munck toteaa.

Maastotietokannassa peltolohkoja ei ole määritelty tällä tarkkuudella, koska aiemmin tähän ei ole ollut tarvetta. ”Maanmittauslaitoksen kartoitustapa kylläkin mahdollistaa tarkan kartoituksen”, Munck huomauttaa.

Osaajat ideoivat

Peltolohkojen sijaintitietojen yhteisen ajantasaistuksen lisäksi nyt selvitetään, kuinka peltolohkorekisteriä voitaisiin hyödyntää aiempaa laajemmin Maastotietokannan ajantasaistuksessa.

”Maastotietokannan tie- ja rakennustiedot kuuluvat jatkuvan ajantasaistuksen piiriin. Olisimme hyvin kiinnostuneita saamaan tiedon aina, kun peltolohkorekisterin sijaintitietoihin tehdään muutoksia. Esimerkiksi jos pellosta lohkaistaan pala rakennusta varten”, Lämsä kertoo.

Tahtoa tai tavoitteellisuutta hankkeesta ei puutu. Lämsä kiittelee, että työtä tehdään molemminpuolisessa luottamuksen ilmapiirissä. Munck puolestaan iloitsee siitä, että mukaan on saatu juuri oikeat osaajat, jotka osaavat ja uskaltavat ideoita. ”Meillä on hyvä tekemisen meininki.” ■

Maastokartoittajat liikkeellä

Maanmittauslaitos päivittää peruskartta-aineistoa ympäri Suomen. Ke-väällä ja kesällä voi törmätä Maanmittauslaitoksen maastokartoittajiin, jotka tunnistaa Maanmittauslaitoksen työvaatteista ja autossa olevas-ta tunnuksesta.

”Kartat päivitetään ilmakuvien pohjalta. Kartoittajat tarkistavat tieto-ja maastossa, koska ilmakuvausten jälkeen on voitu rakentaa uusia teitä tai rakennuksia. Myös puut ovat voineet estää kohteen havaitsemisen ilmakuvulta”, sanoo kartastopäällikkö **Reima Ronkainen** Maanmittauslai-toksesta.

Kartoittajat poikkeavat talojen ja kesämökkien pihoihin katsomaan rakennusten määrän ja sijainnin. Karttoihin merkitään myös, onko ky-seessä talous- vai asuinrakennus. Myös tiestö kartoitetaan ja luokitellaan tien leveyden ja päällysteen mukaan.

Kartat kansalaisten saatavilla

Maastossa tarkistetut tiedot tallennetaan Maanmittauslaitoksen ylläpi-tämään Maastotietokantaan, joka on tarkin koko maan kattava ja jat-kuvasti ajan tasalla pidettävä kartta-aineisto. Maastotietoaineistoa voi käyttää verkon kautta maksutta.

Maanmittauslaitoksen maksuttomassa Karttapaikka-verkkopalvelus-a päivitykset näkyvät vuoden loppuun mennessä.

www.maanmittauslaitos.fi/mittaus

Kuvakilpailu Facebookissa

Lähetä Maanmittauslaitoksen Facebook-sivuille kuvia maasto-kartoittajista työssään tai liikenteessä. Kuvan yhteyteen voit laittaa lisätietoa siitä, missä päin Suomea bongaus tapahtui. Voit myös kommentoida lyhyesti mitä teit, kun näit kartoitta-jan tai kartoitusauton liikenteessä.

Kilpailuun osallistutaan lisäämällä valokuva Facebook-sivullemme tai jakamalla kuva Twitterissä aihetunnisteella eli hashtagilla #mmlmittaus tai lähettämällä se sähkö-postitse osoitteeseen viestinta@maanmittauslaitos.fi otsikolla ”Kuvakilpailu”. Kaikki kuvat julkaistaan Face-book-sivullamme.

Kilpailu jatkuu elokuun loppuun asti. Osallistunei-den kesken arvotaan Maanmittauslaitos-aiheisia tuot-teita.

www.facebook.com/Maanmittauslaitos

Tutkija: Avoimen maastotiedon käytöllä rajattomat mahdollisuudet

Aalto-yliopiston tutkimus avoimien maastotietojen käytöstä valmistui.

Kuuntele radiojuttu:
www.deski.fi ▶ Hae: ”Maanmittauslaitos”

Tapahtumissa tavataan

ERÄMESSUT
RIIHIMÄELLÄ
5. – 8.6.2014

OKRA
Loin
2. – 5.

PAIKKATIETOA MARKKINOILLA
JO VUODESTA 1989

Paikkatietao- markkinoiden näyttelypaikat myynnissä

Paikkatietaomarkkinat järjestetään 4. – 5.11.2014 Messukeskuk-sen Kokoustamossa. Näyttelypai-kat ovat nyt varattavissa.

Paikkatietaomarkkinat on alan suurin ammattitapahtuma Suo-messa. Markkinoiden ohjelmassa on näyttelyn lisäksi luentoja sekä näytteilleasettajien tietoiskuja. Paikkatietaomarkkinoilla ovat mu-kana alan merkittävimmät toimi-jat, tuotteet ja palvelut.

Paikkatietaomarkkinoiden tee-mana on tänä vuonna tutkimus ja sen merkitys paikkatietaoalalle. Synnyttääkö se uusia innovaatioi-ta? Vahvistuvatko yritysten liike-toimintamahdollisuudet?

Ohjelma tarkentuu kesän ai-kana. Seuraa tilannetta Paikkatietao-markkinoiden verkkosivuilla tai Facebookissa.

www.paikkatietaomarkkinat.fi
www.facebook.com/paikkatietao-markkinat

-messut
naalla
7.2014

Viranomaiset
Manskillä
Kouvolassa 13.8.2014

Koko perheen
metsäpäivä Oittaalla
13.9.2014

Avoimen tiedon messut
Helsingissä 15.–16.9.2014

InfraExpo
Helsingissä
1.–3.10.2014

Paikkatietomarkkinat
Helsingissä
4.–5.11.2014

Aukioloaikamme supistuvat

Maanmittauslaitoksen asiakaspalvelupisteiden aukioloajat muuttuvat 16.6. alkaen. Kaikki palvelupisteet aukeavat vasta kello 9.00 ja osa palvelupisteistä on auki vain kolmena päivänä viikossa.

Asiakaspalvelupisteiden aukioloaikoja on jouduttu tarkistamaan, koska asiakaskäynnit palvelupisteissä ovat vähentyneet ja palvelua tarjotaan yhä enemmän puhelimesta, sähköpostitse ja verkossa.

"Aukioloaikoja lyhentämällä saamme lisää asiakaspalveluhenkilöstöä esimerkiksi puhelinpalveluun ja hakemuksia käsittelemään", kertoo Maanmittauslaitoksen tietopalveluista vastaava johtaja **Antti Saarikoski**.

Aukioloaikojen muuttaminen ei aiheuta henkilöstövähennyksiä.

Asiakasmäärät vaikuttavat uusiin aukioloaikoihin

Aukioloajan lyhentäminen sekä aukiolopäivien vähentäminen on tehty palvelupisteiden käyntimäärien perusteella.

Asiakasmäärältään suuret palvelupisteet ovat auki jokaisena arkipäivänä klo 9.00–16.15. Tällaisia palvelupisteitä ovat Helsinki, Hämeenlinna, Joensuu, Jyväskylä, Kouvola, Kuopio, Maarianhamina, Mikkeli, Oulu, Rovaniemi, Tampere, Turku ja Vaasa.

Muut palvelupisteet ovat avoinna

kolmena päivänä viikossa klo 9.00–16.15. Aukiolopäivät vaihtelevat palvelupisteittäin.

"Vaikka aukioloaikoja kavenneetaan, hakemuksia voi jättää palvelupisteiden ulkopuolella olevaan lukoliseen postilaatikkoon joka päivä. Laatikkoon klo 16.15 mennessä jätetyt kirjaamishakemukset laitetaan vireille samana päivänä", kertoo Saarikoski.

Asian etenemisestä tiedotetaan verkkosivuillamme osoitteessa www.maanmittauslaitos.fi.

Palvelupisteiden uudet aukioloajat 16.6.:

www.maanmittauslaitos.fi/yhteystiedot

FAKTA OM LANDET

Inskränkning av Lantmäteriverkets öppethållningstider

Inskränkning av Lantmäteriverkets öppethållningstider

Öppethållningstiderna för Lantmäteriverkets kundserviceställen ändras från och med 16.6.2014. Alla serviceställen öppnas först 9.00 och en del av dem håller öppet endast tre dagar i veckan.

Det har varit nödvändigt att justera serviceställets öppethållningstider eftersom antalet kundbesök vid dem har minskat och allt flera tjänster erbjuds per telefon, e-post eller på webben.

"Genom att förkorta öppethåll-

ningstiderna har flera anställda en möjlighet att erbjuda kundservice per telefon eller handlägga ansöknings", berättar direktör **Antti Saarikoski** som ansvarar för Lantmäteriverkets informationstjänster.

Inskränkningen av öppethållningstider och öppethållningsdagar har bestämts utgående från antalet kundbesök vid respektive serviceställe.

Serviceställen med ett stort antal kundbesök håller öppet varje vardag kl. 9.00–16.15. Detta gäller följande serviceställen: Helsingfors, Joensuu,

Jyväskylä, Kouvola, Kuopio, Mariehamn, Rovaniemi, S:t Michel, Tammerfors, Tavastehus, Uleåborg, Vasa och Åbo.

De övriga serviceställen håller öppet tre dagar i veckan kl. 9.00–16.15. Öppethållningsdagarna varierar mellan olika serviceställen.

"Ansökningar kan ändå lämnas i en läsförsedd postlåda utanför servicestället varje dag", berättar Saarikoski.

Nya öppethållningstider:
www.maanmittauslaitos.fi/sv/kontaktuppgifter

Åkrars lägesuppgifter till två organisationer med en utredning

Representanter från Lantmäteriverket, Landsbygdsverket och jord- och skogsbruksministeriet har hållit ett möte om hur man kunde effektivisera granskningen av åkerskiftens lägesuppgifter. Avsikten är de register som Lantmäteriverket respektive Landsbygdsverket underhåller genom en uppdatering kunde innehålla samma uppgifter och därmed kunde dubbelarbete undvikas.

Läget av åkrarna i Finland framgår av både Lantmäteriverkets Terrängdatabas och Landsbygdsverkets register över åkerskiftet. Exakta lägesuppgifter behövs bland annat för utbetalning och övervakning av EU-stöd och nationella stöd till lantbruket. På grund av att åkrar styckas och deras användningsändamål ändras kontrollerar experter från Lantmäteriverket och Landsbygdsverket lägesuppgifterna i fem års cykler.

”Både Landsbygdsverket och Lantmäteriverket tar flygbilder och kartlägger åkrarnas lägesuppgifter. Genom en enda kartläggning kunde man skapa en bättre produkt till ett billigare pris för båda parter”, berättar GIS-specialist **Anders Munck** (på bilden) från Landsbygdsverket.

Nu undersöks förutsättningarna för samarbete i att uppdatera åkerskiftenas lägesuppgifter så att båda parter kan utnyttja datamaterialet i underhållet av sina register.

Enhetliga registeruppgifter

Enligt Anders Munck kunde arbetet fortskrida så att Lantmäteriverkets kartläggare skulle utgående från flygbilder uppdatera både det egna datamaterialet och Landsbygdsverkets datamaterial – åtminstone till en stor del.

Lantmäteriverkets kartläggare har så mycket erfarenhet att de utmärkt klarar av att utföra en kartläggning av åkerobjekt enligt våra behov. Detta har även testats”, berättar Munck.

När blir samarbetet verklighet? Tidtabellen har inte slagits fast, men lantmätteriingenjör **Jyrki Lämsä** från Lantmäteriverket antar att registret över åkerskiftet till en stor del kommer att uppdateras i samband med uppdateringen av Terrängdatabasen om fem år.

I samarbetet som berör registret över åkerskiftet är kartläggningen av sådana hinder som står i vägen för en gemensam uppdatering aktuellt just nu. ”Vi har noterat att det som behöver utvecklas är förbättringen av kompatibiliteten mellan olika system, tidtabellerna och fastställandet av ett åkerskifte”, berättar Lämsä. ■

Publicera kartor på webben med Karttjänsten för offentlig förvaltning

Karttjänsten för offentlig förvaltning är en modern digital grundkarta. Med denna tjänst är det lätt att inbädda Lantmäteriverkets kartor på organisationens egen webbplats, exempel för att ange var organisationens serviceställen finns.

”Vi önskar att våra datamaterial används i så stor omfattning som möjligt. Nu har vi genomfört en karttjänst för den offentliga förvaltningen, för att det skulle vara så enkelt som möjligt att ut-

nyttja våra datamaterial”, berättar ledande expert **Teija Tarvainen** från Lantmäteriverket.

”Med hjälp av tjänsten är det lätt att skapa en kartfunktion även på sådana organisationers webbplatser som inte har behov av enskilda karttillämpningar.”

Med Karttjänsten för offentlig förvaltning kan man upprätta kartor som kan inbäddas på organisationens egen webbplats och som innehåller sådana enkla kartfunktioner som att kartan kan

zoomas in och ut eller flyttas eller att avstånd mellan olika objekt på kartan kan mätas.

Karttjänsten för offentlig förvaltning är avgiftsfri och avsedd för organisationer inom offentlig förvaltning, men även kommunerna kan ta tjänsten i testbruk under JulkiCTLAB:s pilotperiod.

Om du vill ingå ett avtal om användning av tjänsten, kontakta: myynti@lantmateriverket.fi.

Lantmäteriverket – en aktivitetsbaserad arbetsplats

På en aktivitetsbaserad arbetsplats är vi inte längre bundna till en enskild arbetsplats, men för att en sådan arbetsplats ska fungera behövs rätt attityd, moderna arbetsredskap och arbetslokaler som stöder det nya sättet att arbeta.

Sättet att arbeta ändras

Lantmäteriverkets ledning har en stark övertygelse om den data-tekniska utvecklingens inverkan på hur vi arbetar, vilket ledde till beslutet att Lantmäteriverket ska vara en aktivitetsbaserad arbetsplats.

I principerna för arbete på en aktivitetsbaserad arbetsplats vid Lantmäteriverket utgår vi ifrån att även om du inte är på plats betyder det inte att du skulle vara frånvarande. Vanligast är arbete på kontoret, men när det behövs och är förnuftigt kan du arbeta annanstans också.

Det är viktigt att förnya arbetslokaler så att de motsvarar dagens behov när elektronisk ärendehantering minskar behovet av kundservice vid disken, kartorna är digitala, arkivet är elektroniskt och filerna lagras i ett datamoln där de är tillgängliga när och var som helst.

Flexibla arbetslokaler

Lantmäteriverkets lokalitetsstrategi följer riktlinjerna i förslaget till statens lokalitetsstrategi med bland annat kostnadsbesparingar som mål. Utgående från verkets strategi upprättades ett lokalitetskoncept. Servicestället i Uleåborg är det första som byggs om enligt det nya konceptet. Personalen får börja arbeta i de förnyade lokalerna i slutet av detta år.

De nya lokalerna består av arbetsmiljöer för olika behov. Det finns läsesalar, avskilda rum och samarbetsområden. I samband med kaféet finns enskilda arbetsplatser för gäster eller för exempelvis ad hoc-möten. Arbetsmiljön väljs enligt uppgift.

Ekologiskt och ergonomiskt

Planeringen av arbetslokaler har man särskilt beaktat den akustiska miljön. Därför råder tystnad i vissa lokaler medan samarbetsområdet och kaféet tillåter ett normalt röstläge. Man kommer gemensamt överens om

För att fungera förutsätter en aktivitetsbaserad arbetsplats att de anställda har rätt attityd, tillgång till moderna arbetsredskap och arbetslokaler som stöder det nya sättet att arbeta”, säger fastighetschef **Tarja Ek** från Lantmäteriverket.

spelreglerna för användningen av de nya lokalerna innan de tas i bruk. För att dämpa buller utnyttjas byggnadstekniska lösningar och arbetsplatsernas ergonomi förbättras.

Lantmäteriverket har gått med i miljöorganisationen WWF:s Green Office-miljösystem. Miljösynpunkterna beaktas i allt när arbetslokaler förnyas i syftet att minimera åtgången av papper och el.

Moderna arbetsredskap

En aktivitetsbaserad arbetsplats förutsätter moderna arbetsredskap. Alla anställda kommer stegvis att få en bärbar dator med videoanslutning, vilket gör det möjligt att hålla kontakt med kollegor och delta i möten på distans. Den trådlösa och fasta internetanslutningen integreras med varandra så att man kan

byta plats utan att nätanlutningen bryts.

Kostnadsbesparingar som mål

I strävan efter kostnadseffektivitet avstår Lantmäteriverket från rumsyta. Nu finns cirka 31 kvadratmeter arbetslokaler per statligt anställd (m^2 /pers.). Lantmäteriverkets mål är att minska detta till 22 m^2 /pers. år 2015 och 15 m^2 /pers. år 2020.

Arbetslokalernas användningsgrad vid Lantmäteriverket är cirka 50–70 %, vilket betyder att vanligen är 30–50 % av de anställda någon annanstans än vid sin enskilda arbetsplats, exempelvis i terrängen. I framtiden kommer det att finnas 20 % färre enskilda arbetsplatser än anställda och ingen har en egen enskild arbetsplats, vilket minskar utrymmesbehovet. ■

Itella Green

NÄIN OTAT YHTEYTTÄ MAANMITTAUSLAITOKSEEN

VERKKOLOMAKKEELLA www.maanmittauslaitos.fi/yhteydenotto
SÄHKÖPOSTITSE asiakaspalvelu@maanmittauslaitos.fi
PUHELIMITSE 029 530 1110

HAKEMUSTEN TOIMITTAMINEN

Maanmittaustoimitushakemukset pyydetään toimittamaan osoitteeseen:

- toimitushakemukset@maanmittauslaitos.fi tai
- **Maanmittauslaitos / Toimitushakemukset**
PL 1006, 00521 Helsinki

Lainhuuto- ja kiinnitysasioita sekä erityisiä oikeuksia koskevat hakemukset pyydetään lähettämään yhteen näistä kolmesta osoitteesta:

- Maakunnat Uusimaa, Kanta-Häme, Päijät-Häme, Kymenlaakso, Etelä-Karjala ja Etelä-Savo osoitteeseen:
Maanmittauslaitos / Kirjaamisasiat
PL 1010, 00521 Helsinki
- Maakunnat Varsinais-Suomi, Satakunta, Pirkanmaa, Pohjois-Savo, Keski-Suomi ja Ahvenanmaa osoitteeseen:
Maanmittauslaitos / Kirjaamisasiat
PL 3, 20801 Turku
- Maakunnat Pohjois-Karjala, Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu ja Lappi osoitteeseen:
Maanmittauslaitos / Kirjaamisasiat
PL 3300, 65101 Vaasa

Aukioloajat muuttuvat

Maanmittauslaitoksen asiakaspalvelupisteiden aukioloajat muuttuvat 16.6. alkaen. Kaikki palvelupisteet aukeavat vasta klo 9.00, ja osa palvelupisteistä on avoinna vain kolmena päivänä viikossa. Hakemuksia voi jättää palvelupisteen ulkopuolella olevaan lukolliseen postilaatikkoon joka päivä myös aukioloaikojen ulkopuolella.

Uudet aukioloajat ja yhteystiedot

www.maanmittauslaitos.fi/yhteystiedot

MML
MAAN-
MITTAUS-
LAITOS